

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	ЗБ141 Інклюзивна освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36141
Назва ОП	Інклюзивна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кордонець Вікторія Володимирівна, Войтенко Альона Андріївна, Федоренко Світлана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	16.09.2021 р. – 18.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2021/vidomosti_016.pdf
Програма візиту експертної групи	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2021/programa_016.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП в цілому відповідає Критеріям акредитації та є актуальною, враховуючи сучасні тенденції, вимоги сучасного ринку праці, інтереси стейкхолдерів, вимоги роботодавців, напрями розвитку спеціальності та ЗВО. Цілі ОП, структура та зміст є логічними і послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту». Підготовка фахівців за ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Реалізація освітньої програми відбувається на належному рівні. Вона сприяє досягненню програмних результатів навчання. Форми навчання за даною ОП відповідають сучасним вимогам вищої освіти. В ЗВО присутній зразковий для реалізації ОП рівень матеріально-технічних ресурсів. Кадрове та навчально-методичне забезпечення у більшості відповідає вимогам забезпечення реалізації ОП. Значна увага ЗВО та всіх учасників освітнього процесу приділяється відкритості та прозорості, дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. Важливим аспектом є достатній рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, що було виявлено у процесі реалізації програми акредитації. Результати акредитаційної експертизи показують, що ОП та освітня діяльність ЗВО відповідають усім Критеріям акредитації з недовіками, що не є суттєвими та можуть бути усунені в короткий час.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та регіонального контексту. Поглибленню практичної підготовки сприяє Інтегративно-ресурсний центр Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та інтерактивна креативно-розвивальна дитяча кімната “Смайлик”, де здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи в сфері інклюзії. Непоодинокі випадки визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Перевірка усіх наукових робіт на плагіат. Залучення до організації та реалізації освітнього процесу на ОП роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. Володіння викладачами ОП іноземними мовами на рівні B2. Дієві інструменти стимулювання та підтримки професійного розвитку викладачів з боку ЗВО. Високий рівень забезпеченості освітнього процесу матеріально-технічними ресурсами. Кафедра забезпечує здобувачів вищої освіти (у тому числі з особливими освітніми потребами) комфортним і безпечним освітнім середовищем для університетської співпраці та в позааудиторний час з відповідним матеріально-технічним оснащенням. Наявність дитячої кімнати, в якій створені сучасні умови для перебування дітей студентів та викладачів. Проведення заходів для забезпечення високого рівня безпеки в умовах поширення коронавірусної хвороби (дезінфікуючі рами при вході у приміщення університету). Партнерські відносини зі студентами прослідковуються у взаємовідносинах з адміністрацією та НПП, а позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду ОП. Проведення заходів для забезпечення високого рівня безпеки в умовах поширення коронавірусної хвороби (дезінфікуючі рами при вході у приміщення університету). Партнерські відносини зі студентами прослідковуються у взаємовідносинах з адміністрацією та НПП, а позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До розробки цілей ОП та ПРН представники роботодавців не залучалися. Порушена логіка в графіку навчального процесу: після проходження переддипломної практики здобувачі вищої освіти повертаються до теоретичного навчання, хоча зазначений вид практики має бути завершальним етапом в підготовці фахівців. Відсутність у силабусах у списку використаної літератури наукових праць викладачів за навчальною дисципліною, сумісних праць зі стейкхолдерами, наявність старших ніж 10-річної давності джерел і 50 % російськомовної літератури. При проведенні контрольного заходу у формі семестрового заліку простежується невідповідність розподілу балів при зарахуванні у деяких силабусах та «Положенні про систему оцінювання». Відсутність висвітлення на сайті факультету аналітики анкетування здобувачів ОП. Часткове залучення викладачів кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, які мають базову вищу освіту зі спеціальності 016 Спеціальна освіта. Низька публікаційна активність НПП щодо забезпечення ОК авторськими навчально-методичними посібниками та розробками. Недостатньо висвітлена діяльність кафедри на сайті університету. Рекомендації: Залучати роботодавців до розробки цілей ОП та ПРН. Внести зміни до графіка навчального процесу: теоретичне навчання на випусковому курсі має передувати переддипломній практиці. Оновити робочі програми навчальних дисциплін і доповнити список використаної літератури. Привести у відповідність щодо розробленого «Положення про систему оцінювання» контрольний захід у формі семестрового заліку з метою дотримання прозорості під час навчання у ЗВО. Розробити механізм інформування студентів про результати опитувань. Ширше залучати НПП кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, які мають академічну та професійну кваліфікацію до викладання на ОП. НПП забезпечити усі ОК авторськими виданнями наукового та навчально-методичного характеру у відповідності до вимог забезпечення якості ОП. Наповнити сайт випускової кафедри задля інформування та зручності користування учасниками освітнього процесу, популяризації ОП, впорядкування та систематизації напрацьованих матеріалів, документів, результатів опитування тощо.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОП є підготовка фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі інклюзивної освіти, здійснювати освітню, інформаційно-роз'яснювальну, консультативну, науково-методичну, координаційну, аналітичну та прогностичну діяльність щодо організації, супроводу та розвитку інклюзивного навчання, що відповідає місії та стратегії університету, зазначених у «Стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на 2021-2025 роки» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf) та Статуті Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Statut_TNPU_2018.pdf): створювати умови для здобуття здобувачами вищої освіти якісної, конкурентоспроможної вищої освіти відповідно до вимог ринку праці сучасного постіндустріального, інформаційного суспільства; готувати високопрофесійних, морально стійких, патріотичних фахівців, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, шляхом органічного поєднання їх самостійної систематичної навчальної, пошуково-дослідницької, громадської діяльності та якісної викладацької й виховної роботи, ґрунтовних наукових досліджень науково-педагогічних працівників; забезпечувати особистісний розвиток усіх суб'єктів освітнього процесу (студентів та працівників) з урахуванням їх індивідуальних потреб та здібностей на основі принципів гуманізації та гуманітаризації, індивідуалізації та диференціації; зберігати, поширювати і розвивати цінності української й світової культури, сприяти духовному розвитку учасників навчального процесу.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Академічна спільнота інших ЗВО та роботодавці залучалися до рецензування ОП на етапі її створення, про що свідчать рецензії Т.О.Логвиненко [blob:https://office.naq.gov.ua/58472543-4e02-4547-8de6-d73797d31a96](https://office.naq.gov.ua/58472543-4e02-4547-8de6-d73797d31a96), М.В.Кошманюк [blob:https://office.naq.gov.ua/7aec9dc4-b53c-4995-9192-27a75554e066](https://office.naq.gov.ua/7aec9dc4-b53c-4995-9192-27a75554e066), С.І.Лози [blob:https://office.naq.gov.ua/b3530ea4-33df-4bcf-83cf-f91c90af4ab2](https://office.naq.gov.ua/b3530ea4-33df-4bcf-83cf-f91c90af4ab2). До розробки цілей ОП та ПРН представники роботодавців не залучалися, хоча на ОП добре налагоджені стосунки зі стейкхолдерами. Це було підтверджено під час зустрічі зі стейкхолдерами: Бабійчук Т.М., директором комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр Тернопільської міської ради»; Король І.Я., директором закладу освіти І-ІІІ ступенів «Тернопільський обласний навчально-реабілітаційний центр»; Подтабачною О.В., практичним психологом, заступником директора з навчально-виховної роботи Комунального закладу Тернопільської міської ради «Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів»; Лозою С.І., директором комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Тернопільської районної ради; Кошманюк М.В., Головою правління ГО «Об'єднання батьків дітей з Spina bifida і Гідроцефалією «Сяйво Духу». За допомогою анкетування https://docs.google.com/forms/d/15UpjV7FsaCQFFrQTeLS81uESX66bp82EpyfdtjBWJrA/viewform?edit_requested=true з'ясовуються позиції та потреби стейкхолдерів. Їх аналіз розміщений за адресою http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdyly/monitoring/Zauvazhennia_ta_propozytsii_steikkholderiv_OPP_016_Inkliuzivna_os_vita.pdf. Обговорення ПРН, їх доповнення проводяться під час засідань випускової кафедри, на які запрошуються стейкхолдери, що підтверджується протоколами засідань кафедри (наприклад, [blob:https://office.naq.gov.ua/3770b3af-efaf-4ef3-a56e-4ddac67ce597](https://office.naq.gov.ua/3770b3af-efaf-4ef3-a56e-4ddac67ce597)). Пропозиції, внесені стейкхолдерами та академічною спільнотою, стосовно удосконалення ОП відповідно до нового Стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта були враховані в ОП 2021 року http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/fpp/OPP_016_2021.pdf

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЗВО враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Ціллю ОП є підготовка фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі саме інклюзивної освіти. Гарант декларує, що регіональний контекст ОП врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями в інклюзивній освіті як загальноосвітніх закладів освіти, так і ІРЦ, що було підтверджено під час фокус-групи зі стейкхолдерами та представником Управління освіти Тернопільської області. На ринку праці Тернопільської області дійсно широка

сфера працевлаштування для випускників даної ОП: заклади дошкільної, загальної середньої освіти загального та спеціального призначення, заклади дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри зі значною кількістю осіб з ООП. Актуальні вакансії регулярно висвітлюються на сайті університету <http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/vakansiji.php> У відомостях самооцінювання зазначені заклади (вітчизняні і зарубіжні), досвід яких у підготовці фахівців у галузі інклюзивної освіти був врахований при розробленні ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма 2021 року дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Визначені ОП 2019 та 2020 років ПРН в основному відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного рівня кваліфікації.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та регіонального контексту

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До розробки цілей ОП та ПРН представники роботодавців не залучалися. Залучати роботодавців до розробки цілей ОП та ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Отже освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 1 з недоліками, що є несуттєвими (не залучалися стейкхолдери до розробки цілей ОП та ПРН).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП 2021 року (яка була затверджена після вводу в дію стандарту вищої освіти (2021 рік) за спеціальністю 016 Спеціальна освіта) та обсяг окремих освітніх компонентів відповідають вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та відповідному стандарту, де зазначено обсяг підготовки магістра 90 кредитів ЄКТС. Зокрема, обов'язкові дисципліни – 26 кредитів, вибіркові – 23 кредити (25,5 %), практика – 20 кредитів + магістерське дослідження – 10 кредитів = 30 кредитів. У освітній програмі 2020 року, за якою здійснюється випуск здобувачів вищої освіти, обов'язкові дисципліни складають 57 кредитів (з них 9 кредитів - практика), вибіркові – 33 кредити (36,7 %), магістерське дослідження – 4 кредити.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, логічно взаємопов'язані. Аналіз робочих програм ОК дозволив дійти висновку, що кількість ПРН, що може бути сформована, реально більша. Наприклад, при викладанні ОК «Діяльність асистента вчителя у системі інклюзивного навчання» формується ПРН Контроль й оцінювання навчальних досягнень учнів в інклюзивному класі, а в ОП він не відзначений. Під час аналізу Таблиці 1 встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного освітнього компоненту.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області заявленої спеціальності, визначеної стандартом вищої освіти для магістерського рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта: система наукових теорій і концепцій щодо спеціальної та інклюзивної освіти, функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; технології розвитку осіб з особливими освітніми потребами. ОК професійної підготовки здебільшого відбивають поняття, концепції, теорії спеціальності 016 Спеціальна освіта: «Основи інклюзивної освіти», «Діяльність асистента вчителя у системі інклюзивного навчання», «Технології інклюзивної освіти», «Практикум по роботі з дітьми з ООП» та ін. Під час фокус-груп ЕГ пересвідчилася в тому, що зміст ОП та її спрямованість на підготовку фахівців інклюзивної освіти повністю задовольняють запити стейкхолдерів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується вибіркоким блоком дисциплін, який становить 36,7%, згідно Положення про організацію освітнього процесу http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf та Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_poriadok_ta_umovy_obrannia_studentamy_dy_stsyplin_za_vyborom.pdf. На основі навчального плану для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план здобувача формується на основі переліку обов'язкових та вибірових навчальних дисциплін. Індивідуальний навчальний план складається з участю здобувача під керівництвом координатора ЄКТС факультету, погоджується з випусковою кафедрою і затверджується деканом факультету. Формування індивідуального навчального плану ЗВО передбачає можливість індивідуального вибору дисциплін з дотриманням послідовності їх вивчення відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівців в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС для даного рівня вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету. Дисципліни вільного вибору розміщуються на сайті ЗВО (<http://tnpu.edu.ua/reourses/>), а їх силабуси за адресою <http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/sylabusi-kurs-v.php>. Здобувачі вищої освіти поінформовані про механізм вибору дисциплін, що було встановлено під час фокус-груп зі студентами та здійснюють вибір навчальних дисциплін шляхом використання електронної платформи Moodle.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практика проходить відповідно до Положення про організацію та проведення практик студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studentiv.pdf) та дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Наявні договори з базами практик та їх перелік. ОП та навчальним планом передбачено практичну підготовку обсягом 9 кредитів ЄКТС (професійна (у закладах спеціальної та інклюзивної освіти) – 4 кредити та переддипломна – 5 кредитів). Професійна практика забезпечує опанування закономірностей і принципів професійної діяльності, застосування їх у роботі в різних типах закладів освіти, інтеграцію теоретичних знань та практичних вмінь, розвиток умінь застосування діагностичних методик та дослідницьких вмінь. В ОП 2019 та 2020 років не зазначено вид даної практики (навчальна чи виробнича). Хоча в ОП 2021 року вона визначена як навчальна. Переддипломна практика (згідно робочої програми) забезпечує закріплення та поглиблення знань з дисциплін фахової підготовки, опанування сучасними методами, формами та засобами навчання у сфері корекційної педагогіки (ЕГ зазначає, що термін “корекційна педагогіка” на використовується з 2015 року), формування практичних умінь та навичок для здійснення професійної діяльності та прикладних наукових досліджень у сфері корекційної педагогіки, набуття

власного досвіду діяльності за фахом, збір емпіричного матеріалу та апробацію основних теоретичних та практичних результатів випускової кваліфікаційної роботи. Поглибленню практичної підготовки сприяє Інклюзивно-ресурсний центр Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, де здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи в сфері інклюзії. Зустріч зі стейкхолдерами (на базі яких переважно відбувається практика) засвідчила, що вони задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти за ОП. Опитування здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП, з метою покращення організації освітнього процесу відбуваються на сайті університету шляхом анкетування https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php?categoryid=89&fbclid=IwAR3luVb3_78YgIbPHNpdokoK1QajNn8ipP4wWr8_tvzP3qZkxfD4sUcG4I. Рівень задоволення випускників отриманими компетентностями не визначався, оскільки випуски за ОП ще не відбувалися.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок повною мірою набувається як в межах викладання освітніх компонентів нормативної частини (наприклад, «Основи інклюзивної освіти», «Технології інклюзивної освіти», «Діяльність асистента вчителя у системі інклюзивного навчання», «Професійна практики» та ін.), так і в межах варіативної частини («Основи професійної комунікації», «Супервізія» та ін.). Під час фокус-груп здобувачі вищої освіти виявили достатній рівень володіння soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний час професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми складає 90 кредитів ЄКТС. Обсяг освітніх компонентів реалізується через робочі навчальні плани та реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів (що було підтверджено під час проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти), є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Фактичне навантаження в 1 семестрі складає 4,4 аудиторних години на день, в 2 семестрі - 5,3 аудиторних години на день, в 3 семестрі - близько 4 аудиторних годин на день. Аудиторні заняття складають у середньому 1/5 (заочна форма навчання) від загальної кількості годин, визначених для ОК. Задоволення здобувачів вищої освіти щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів та фактичного навантаження було з'ясовано під час фокус-груп.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Поглибленню практичної підготовки сприяє Інклюзивно-ресурсний центр Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, де здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи в сфері інклюзії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Дещо порушена логіка в графіку навчального процесу: після проходження переддипломної практики здобувачі вищої освіти повертаються до теоретичного навчання, хоча зазначений вид практики має бути завершальним етапом в підготовці фахівців. У робочих програмах практик використання застаріла термінологія. Внести зміни до

графіка навчального процесу: теоретичне навчання на випускному курсі має передувати переддипломній практиці. Внести зміни до робочих програм практик з метою усунення застарілої термінології

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 2 з недоліками, що є несуттєвими (дещо порушена логіка в графіку навчального процесу, у робочих програмах практик використання застаріла термінологія). Вирішальним при оцінюванні став факт існування Інклюзивно-ресурсного центру, де здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи в сфері інклюзії.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП ретельно прописані, чіткі, зрозумілі, достатньо структуровані, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на сайті університету <http://tnpu.edu.ua/abiturient/priymalna-komisiya/pravila-priyomu.php>. Ліцензований обсяг - 10 місць денної та 15 місць заочної форм навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому конкурсний відбір здійснюється за результатами вступних випробувань основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти – у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови, складеного у 2020 та 2021 роках, та фахового вступного випробування, складеного в рік вступу. Конкурсний бал (КБ) = $K_1 * P_1 + K_2 * P_2 + P_3$, де P_1 – оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійська, німецька, французька або іспанська) або вступного випробування з іноземної мови (за шкалою від 100 до 200 балів), P_2 – оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів), P_3 – середній бал документа про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний рівень) на основі якого здійснюється вступ. До участі в конкурсному відборі допускаються вступники, результат яких із фахового вступного випробування становить не нижче 124 бали. Творчих конкурсів не передбачено. Зміст програми фахового випробування передбачає знання, які охоплюють основні питання спеціальної та загальної педагогіки.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО при регулюванні питання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності керується відповідним Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, висвітленим на сайті

http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf та Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка

http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_poriadok_perezarakhuvannia_rezultatuv_navchannia.pdf. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво між Університетом або його основними структурними підрозділами та вітчизняними/іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) та їх основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване Учасником з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету, в якому він постійно навчається або працює, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. В Індивідуальному навчальному плані академічної мобільності зазначаються дисципліни, які підлягають перезарахуванню, та дисципліни, які опановуються Учасником самостійно із зазначенням обсягу, форми, видів діяльності та методів опанування

дисципліни, передбачені навчальним планом та робочою навчальною програмою відповідної дисципліни, що має на меті забезпечити її успішне складання. Практики застосування вказаних правил на відповідній ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначаються в «Положенні про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_vyznannia_rezultativ_zdobutykh_u_neformalni_i_ta_informalnii_osvity.pdf). ТНПУ може визнати результати навчання у неформальній та інформальній освіті в обсязі не більше 15 % від загального обсягу освітньої програми, що здобувається. Бесіди зі здобувачами вищої освіти підтвердили те, що вони ознайомлені з процедурою визнання неформальної освіти та неодноразово її використовували. Зокрема, О.Худо, О.Вовк, І.Шевчук звернулися із проханням зарахувати їм сертифікати курсів підвищення кваліфікації по темі «Інклюзія та дистанційне навчання» обсягом 1 кредит по навчальній дисципліні «Основи інклюзивної освіти». Результати неформальної освіти були визнані та оцінені в 30 балів [blob:https://office.naq.gov.ua/f61d3413-5dde-4916-a8ee-07de4bbdfa9c](https://office.naq.gov.ua/f61d3413-5dde-4916-a8ee-07de4bbdfa9c).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Непоодинокі випадки визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутня академічна мобільність серед здобувачів вищої освіти Активізувати процес академічної мобільності серед здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями. У ЗВО наявні правила прийому на освітню програму, які є доступними на сайті університету. Доступ до них не обмежено. Зафіксовані випадки визнання неформальної освіти. Водночас відсутність практики академічної мобільності дещо знижує оцінку за цією ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання та викладання регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу», який висвітлено на офіційному сайті ЗВО (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protsesu.pdf). Під час викладання НПП вміло поєднують традиційні (лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації, заліки, екзамени, практична підготовка) та інноваційні (презентації, роботу в онлайн-групах, тести, індивідуальні проекти, дискусію, кейс-метод, мозковий штурм) форми та методи навчання, що відображено в силабусах (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/2021-2022-n-r.php>) і, за твердженням респондентів-викладачів та здобувачів, реалізується на ОП. Поєднання практично-зорієнтованого та індивідуально-диференційованого підходів сприяє досягненню заявлених ПРН для кожного ОК. Під час проведення акредитаційної експертизи члени ЕГ пересвідчилися у відповідності освітнього процесу вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, що регламентоване «Положенням про організацію освітнього процесу»

(http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf). Здобувачі мають право на: вільний вибір ОК через заповнення анкети в системі MOODLE (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_poriadok_ta_umovy_obrannia_studentamy_d_ystsyplin_z_vyborom.pdf) (<https://elr.tnpu.edu.ua/mod/feedback/view.php?id=185401>), тематики ІНДЗ, проектів (РП, подані до НА), магістерських робіт (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_magistersku.pdf) (тематику магістерських робіт подано до НА); поєднання навчання та праці («Положення про дуальну освіту» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Polozhennia_pro_dualnu_formu_zdobuttia_osvity.pdf)); вибір бази практик (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studentiv.pdf) (договори подані до НА); участь у програмах обміну та мобільності (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf) (хоча таких випадків на ОП не було); відвідування та роботу у студентських проблемних групах (протоколи подано до НА); користування науково-методичними матеріалами (<http://www.library.tnpu.edu.ua/>), самоосвіту через дистанційне навчання в системі MOODLE (<https://elr.tnpu.edu.ua/>) тощо. За результатами співбесіди зі здобувачами констатовано, що вони дійсно регулярно залучаються до опитування щодо якості ОП шляхом анкетування «Оцінка якості викладання...» (https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php?categoryid=89&fbclid=IwAR3luVb3_78YgGIbPHNpdokoK1QajNn8ipP4wWr8_tvzP3qZkxfD4sUcG4I), проте самі результати у вигляді аналітики не викладаються на сайті факультету. Рекомендовано: наповнити сайт факультету, посилити роботу у проблемних студентських групах, здобувачам брати участь у програмах обміну та мобільності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі ОП під час зустрічі повідомили членів ЕГ про своєчасне надання доступної і зрозумілої інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах ОК. На першій парі викладач ознайомлює студентів з робочою програмою з курсу або ж вони можуть самостійно, до початку семестру, вивчити силабуси дисциплін, які розміщено на сайті (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/2021-2022-n-r.php>). Для учасників освітнього процесу постійно відкритий доступ до інформаційних ресурсів ТНПУ (<http://tnpu.edu.ua/>) та інформаційного порталу факультету (<http://info.elr.tnpu.edu.ua/ipp>). Викладачі отримують необхідну інформацію у процесі роботи над робочою програмою та силабусом з курсу шляхом вивчення змісту ОП, розміщеної на сайті університету (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/fpp/OPP_01_6_2021.pdf) або через звернення до гаранта ОП, участь у роботі програмних рад та засіданнях кафедри (подано до НА), на яких розглядається зміст ОП. Крім того, у перші дні навчання здобувачів одразу реєструють до навчального порталу MOODLE (<https://elr.tnpu.edu.ua/my/>), де вони можуть отримати всю необхідну інформацію щодо ОК (силабус, навчальну та робочу програми, НМК (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_elektronnyi_navchalno_metodychnyi_kompleks_navchalnoi_dystsypliny.pdf) тощо). Членами ЕГ з'ясовано, що цілі, зміст та ПРН відповідають предметній області кожного ОК на ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання та досліджень відбувається на ОП Інклюзивна освіта за такими напрямками: проведення індивідуальних дослідницьких проектів, які передбачено силабусами ОК (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/2021-2022-n-r.php>), робота у студентських проблемних групах (протокол подано до НА), вільний вибір теми та керівника магістерської роботи (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_magistersku.pdf) (протокол подано до НА), написання та публікація (на безоплатній основі) наукових статей за результатами дослідження здобувачів (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1tgxJhEUtFlr3QZq1hsZvaolk12Fum8rG>) (подано до НА), участь у конкурсі студентських наукових робіт зі СО (Лірук О. взяла участь у II турі Всеукраїнського конкурсу СНР, Вив'юрка Н.В. взяла участь у роботі I Всеукраїнської міждисциплінарної НПК «ІО: ідея, стратегія, результат» (№ KI-128-07)), участь здобувачів у вебінарах («Інклюзивна освіта: від ідеї до стратегії» під час конференції Mini-EdCamp Chortkiv (10.10.2020 р.; <https://www.facebook.com/326652008123931/posts/797707094351751/>), проходження навчальної та переддипломної практики у закладах освіти (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studentiv.pdf) (робочі програми практик і договори про співпрацю подано до НА). Під час фокус груп зі здобувачами, адміністрацією та НПП було з'ясовано, що всі наукові роботи у ТНПУ виконуються з дотриманням принципів академічної доброчесності (http://tnpu.edu.ua/news/5969/?sphrase_id=27574) (довідки Unichек <https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1Jo3gmWNqWld7v82ZWN9gFBx2dENfDDop>), у відповідності до положень (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_zapobihannia_i_vyavlennia%20plahiatu_ta_inshykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnoi_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf), договорів про співпрацю (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/dohovory/StrikePlagiarism%202021.pdf>; <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/dohovory/Dogovir%20pro%20spivprascju.pdf>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти на ОП регламентоване такими положеннями: «... про розроблення і супроводження ОП» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_prohram_u_TNPU.pdf), «... про систему внутрішнього забезпечення якості» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti.pdf), «... про роботу програму» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_robochu_prohramu_navchalnoi_dystsypliny.pdf), «Методичними рекомендаціями до складання syllabusу» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/metodychni_rekomendatsiji_syllabus.pdf), «... про НМК» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_elektronnyi_navchalno_metodychnyi_kompleks_navchalnoi_dystsypliny.pdf) тощо. Аналіз робочих програм (https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1n16iN1BN7Te_LAEZowqAdGyqU4K2kMFr) ОК показав, що НПП, за рекомендацією здобувачів і стейкхолдерів (протоколи засідань Програмної ради подано до НА) та спираючись на особистий досвід, набутий під час проходження стажувань, курсів, семінарів, участі у конференціях і круглих столах (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>), вносять зміни в структуру та зміст курсів: «Навчання і виховання дітей з ОП», «Психолого-педагогічна корекція», «Основи інклюзивної освіти», «Діяльність асистента вчителя у системі інклюзивного навчання» тощо. У ході проведення акредитаційної експертизи членами ЕГ було з'ясовано, що НПП ОП займаються науковою роботою, що підтверджується списком публікацій, зокрема статей у Scopus, WOS, фахових виданнях (Табл. 2. Зведена інформація про викладачів), наукових та науково-методичних посібників (<http://www.library.tnpu.edu.ua/>), участю у конференціях, семінарах Всеукраїнських та міжнародних (<https://www.facebook.com/groups/204551090068625>). Разом із тим, аналіз syllabusів ОК (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/syllabusy/magistr/2021-2022-n-r.php>) показав відсутність у списку літературних джерел наукових праць викладачів за навчальною дисципліною, сумісних праць зі стейкхолдерами, наявність старших ніж 10-річної давності джерел і 50 % російськомовної літератури, що знижує рівень ознайомлення здобувачів із новітніми вітчизняними науковими тенденціями та інтеграцією в європейський освітній простір (http://tnpu.edu.ua/navchannya/syllabusy/magistr/FPP/016/Psykholoho-ped_diahnostyka.pdf), (http://tnpu.edu.ua/navchannya/syllabusy/magistr/FPP/016/Psykholohichniy_suprovid_ditei_z_osoblyvymy_osvitnimy_potrebamy.pdf). Отже, рекомендовано переглянути списки літератури, активізувати науково-методичну роботу за ОК, які викладаються на ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Процес інтернаціоналізації в ТНПУ регулюється нормативними документами: «Стратегією інтернаціоналізації» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Stratehiia_internatsionalizatsii_TNPU.pdf), «Положенням про реалізацію проектів програм міжнародної співпраці» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_realizatsiiu_proiektiv_prohram_mizhnarodnoi_spiivpratsi.pdf) та «Порядком реалізації права на академічну мобільність» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf). Міжнародне співробітництво на ОП Інклюзивна освіта проходило за такими напрямками: стажування за кордоном (Олексюк Н., Сорока О., Шульга І.; Горішна Н. і Слозанська Г. – викладали у Яському ЗВО ім. А. І. Кузи), проходження курсів на Coursera (Горішна Н., Слозанська Г., Шульга І., Удич З.) (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>). Позитивною практикою є володіння викладачами іноземними мовами на рівні B2 (Слозанська Г., Горішна Н., Удич З., Сорока О., Лещук Г., Петришин Л., Калаур С.) (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>). Аналіз табл. 2 «Зведена інформація про викладачів» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/5a0269fe-d8a5-446d-af62-f365e80d6b51>) показав наявність у НПП ОП міжнародних статей і незначної кількості публікацій, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (blob:<https://office.naqa.gov.ua/5a0269fe-d8a5-446d-af62-f365e80d6b51>). Разом із тим, наукова бібліотека ТНПУ надає вільний доступ до наукометричних баз даних Scopus, WoS, вітчизняних електронних бібліотек, баз даних, каталогів, репозитаріїв (<http://www.library.tnpu.edu.ua/>). На момент акредитаційної експертизи випадків участі здобувачів ВО в програмах міжнародної мобільності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Стратегічною метою інтернаціоналізації ЗВО є процес інтеграції у світову та європейську систему, яка поступово реалізується НПП ОП Інклюзивна освіта.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Відсутність у силабусах у списку використаної літератури наукових праць викладачів за навчальною дисципліною, сумісних праць зі стейкхолдерами, наявність старших ніж 10-річної давності джерел і 50 % російськомовної літератури. 2. Відсутність висвітлення на сайті факультету аналітики анкетних даних здобувачів щодо визначення їх рівня задоволеності формами та методами навчання та викладання на ОП. Рекомендації: 1. Оновити робочі програми навчальних дисциплін і доповнити список використаної літератури відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти та науки задля інтеграції в європейський освітній простір і ознайомлення здобувачів із новітніми вітчизняними науковими тенденціями. 3. Висвітлювати на сайті університету та структурних підрозділах результати опитувань щодо врахування думки здобувачів про визначення їх рівня задоволеності формами та методами навчання і викладання у вигляді діаграм та інфографіки з метою проведення освітньо-інформаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на сильні та слабкі сторони освітньої діяльності ЗВО, зазначені членами експертної групи, можна зробити висновок, що ОП відповідає усім Критеріям акредитації і заслуговує рівня В з рекомендаціями, які можуть бути відкоректовані протягом короткого часу. На ОП простежується яскраво виражений студентоцентризований підхід з реалізацією принципів академічної свободи в процесі систематичного перегляду ОП (1 раз на рік) із залученням усіх учасників освітнього процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку освіти і науки та сприяє досягненню результатів навчання за кожним ОК. Систематичне підвищення кваліфікації викладачів, участь НПП у конференціях, семінарах, круглих столах, проходження студентами практичної підготовки у закладах освіти сприяють професійному розвитку викладачів та набуття здобувачами другого рівня ВО професійних компетентностей. Рекомендовано забезпечити ОК авторськими навчальними та навчально-методичними матеріалами, активізувати наукову роботу та міжнародну академічну мобільність здобувачів, наповнити та оновити сайт структурного підрозділу ТНПУ інформацією щодо організації та проведення освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми КЗ та критерії оцінювання на ОП регламентовані оприлюдненими на сайті положеннями: «... про організацію освітнього процесу», «... про дистанційне навчання», «... про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів», «... про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів», «... про перезарахування результатів навчання», «... про організацію та проведення практик студентів», «... про організацію самостійної роботи», «... про систему оцінювання навчальних досягнень», «... про робочу програму» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/dokumenty-shcho-stosuyutsya-organ-zats-osv-tnogo-protsesu-v-tnpu.php), відображені в РП ОК (подано до НА), які розміщено на платформі MOODLE, силабусах (<http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/2021-2022-n-r.php>) та відповідають рівню програмних результатів навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО проводиться під час КЗ внутрішнього і зовнішнього контролю. Основними видами внутрішнього контролю є плановий (поточний), модульний та підсумковий. Поточний контроль здійснюється викладачем під час занять та при здачі самостійної роботи здобувачів. Графіки модульного контролю затверджуються деканами факультетів і оприлюднюються на сайті в розділі «Інформаційний портал» (http://info.elr.tnpu.edu.ua/ipp/ipp_pp/gmk_pp) (хоча оновлену інформацію на 2021-2022 навч. рік не відображено). Підсумковий контроль включає семестровий контроль (семестровий екзаме́н, диференційований залік, семестровий залік) та державну атестацію (захист магістерських робіт), графіки яких оприлюднюються на сайті ЗВО в розділі «Інформаційний портал» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Nakaz_192.pdf). Результати складання екзаменів і заліків оцінюються за національною шкалою та ECTS, вносяться в екзаменаційну відомість, індивідуальний план здобувача (подано до НА). Вибірковим видом адміністративного контролю є ректорський контроль і проміжна атестація у формі модульного контролю успішності з екзаменаційних дисциплін. Отже, різнопланове комплексне оцінювання сприяє досягненню заявлених результатів навчання ОК. Під час зустрічей з фокус групами здобувачі засвідчили, що ознайомлені з вищезазначеними формами КЗ та критеріями оцінювання, інформацією щодо процедури ліквідації академічної заборгованості, факторами заохочення здобувачів до високого рейтингу та порядку оскарження процедури КЗ, про які їм повідомив куратор групи Горішна Н. та кожен з викладачів на першому занятті з НД. Випадків ліквідації академічної заборгованості та оскарження результатів КЗ на ОП не було, що пояснюється студентами відповідною організацією освітнього процесу, взаємопорозумінням, взаємоповагою та їх відповідальним ставленням до навчання. Проявів академічної мобільності та практики перезарахування навчальних дисциплін здобувачів ВО на ОП також не відбувалося.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За стандартом вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (нак. № 28 від 05.01.2021 р.) (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoi-osviti>) на ОП Інклюзивна освіта передбачена форма державної атестації – захист магістерської роботи. Вимоги до написання випускової кваліфікаційної роботи відображено в «Положенні про магістерську роботу» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_magistersku.pdf) Наразі атестації здобувачів на ОП, яка акредитується, не відбувалося у зв'язку з першим випуском у 2021 році.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури проведення, порядок оскарження результатів і повторного проходження КЗ є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу і регулюються такими положеннями: «... про організацію освітнього процесу», «... про систему оцінювання навальних досягнень», «...про порядок і створення та організацію роботи ЕК» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/dokumenty-shcho-stosuyutsya-organ-zats-osv-tnogo-protsesu-v-tnpu.php), що було з'ясовано під час роботи у фокус групах та опрацювання нормативної бази. Аналізуючи «Інформаційний портал» психолого-педагогічного відділення факультету педагогіки і психології (http://info.elr.tnpu.edu.ua/ipp/ipp_pp), члени ЕГ ознайомилися з графіками навчального процесу, проведення модульного та підсумкового контролів, проведення ліквідації академічної заборгованості, розкладом підсумкової атестації, хоча не вся інформація була оновлена на 2021-2022 навч. рік і не відображала освітній процес на ОП. За результатами співбесіди зі здобувачами констатовано, що екзаменатори об'єктивно проводять КЗ, що забезпечується рівними умовами для всіх студентів, інформованістю, дотриманням єдиного порядку оскарження результатів передбачених видів контролю та їх повторного проходження. Під час роботи у фокус групах, психологом ТНПУ Логвиць О. було зауважено про наявність у ЗВО скриньки довіри та систематичного моніторингу щодо стану правової культури та випадків корупції (http://tnpu.edu.ua/news/rektorat_18.12.20.pdf). Здобувачі та НПП ОП ознайомлені з процедурою запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, яка базується на «Положенні щодо врегулювання конфліктних інтересів» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_shchodo_vrehuliuvannia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf) та «Кодексу честі» (http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Kodeks_chesti.pdf). Випадків оскарження результатів КЗ, а також конфлікту інтересів на ОП не відбувалося. Разом із тим, необхідно зазначити, що РП, згідно положення (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_robochu_prohramu_navchalnoi_dystsypliny.pdf), містить розділи «Форми контролю», «Критерії та порядок оцінювання» (РП подано до НА), за якими членами ЕГ було виявлено невідповідність розподілу балів при зарахуванні заліку з НД: викладачі виносять на залік 10-20 балів у формі тестів, хоча за «Положенням про систему оцінювання» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_systemu_otsinjuvannja.pdf): «4.3. Заліки зараховуються за результатами поточної навчальної діяльності здобувача ВО впродовж семестру на останньому академічному занятті й не вимагають обов'язкової присутності здобувача ВО» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennja_pro_systemu_otsinjuvannja.pdf). Рекомендовано: привести у відповідність до прийнятих положень порядок та критерії оцінювання навчальної дисципліни, оновити інформацію на сайті щодо освітнього процесу на ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (АД) досить розвинуті та регулюється такими документами: «Кодекс АД» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/kodeks_academich_dobroches.pdf), «Кодекс честі» (http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Kodeks_chesti.pdf), «Кодекс корпоративної культури» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/academ_dobrochesnist/kodeks%20korporatyvnoi%20kultury.pdf), «Положення про запобігання і виявлення академічного плагиату та інших видів академічної недоброчесності у навчально-методичній та НДР працівників» (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/public%20information/Plagiat%20opracivn.pdf>), «Положення про запобігання і виявлення академічного плагиату та інших видів академічної недоброчесності у навчальній та НДР здобувачів ВО» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_zapobihannia_i_vyavlennia%20plahiatu_ta_in

shykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnii_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf). У ТНПУ систематично проводяться робота, спрямована на дотримання та популяризацію принципів АД, яку контролюють Комісія з АД та Група сприяння: лекції, семінари, виховні години з питань наукової етики (http://tnpu.edu.ua/news/5066/?sphrase_id=27576, http://tnpu.edu.ua/news/5874/?sphrase_id=27575, http://tnpu.edu.ua/news/5969/?sphrase_id=27574), співпраця з Американськими Радами в межах проєкту “Ініціатива АД та якості освіти” (<http://tnpu.edu.ua/news/5170/>), функціонують декілька систем перевірки наукових праць на плагіат (http://tnpu.edu.ua/news/5969/?sphrase_id=27574, <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/dohovory/Dogovir%20pro%20spivprascju.pdf>), формується репозитарій на базі бібліотеки ТНПУ (<http://dspace.tnpu.edu.ua/index.jsp?locale=ua>), працює скринька довіри (pravo@tnpu.edu.ua), оновлення інформація на сайті ЗВО (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>), на початку навчального року здобувачі ВО та викладачі підписують Декларації про АД (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>). Під час фокус груп зі здобувачами ОП було з’ясовано, що вони дійсно безкоштовно двічі проходять перевірку наукових робіт на плагіат (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1Jo3gmWNqWld7v82ZWN9gFBx2dENfDDop>) та обов’язково повинні будуть надати магістерські роботи до системи Unichек перед державною атестацією (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennja_pro_magistersku.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Безкоштовна перевірка наукових робіт здобувачів на плагіат. Відсутність на ОП випадків ліквідації академічної заборгованості, оскарження результатів контрольних заходів, врегулювання випадків конфлікту інтересів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

При проведенні контрольного заходу у формі семестрового заліку простежується невідповідність розподілу балів при зарахуванні щодо розробленого ТНПУ «Положення про систему оцінювання». Недостатньо наповнений та оновлений сайт психолого-педагогічного відділення факультету педагогіки та психології ТНПУ щодо організації та проведення освітнього процесу. Рекомендації: Привести у відповідність щодо розробленого «Положення про систему оцінювання» контрольний захід у формі семестрового заліку з метою дотримання прозорості під час навчання у ЗВО. Наповнити сайт психолого-педагогічного відділення ТНПУ задля інформування та зручності користування учасниками освітнього процесу, популяризації ОП, впорядкування та систематизації напрацьованих матеріалів та документів тощо.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені позитивні практики, а також з урахуванням виявлених незначних слабких сторін, які найближчим часом можуть бути усуненими, експертна група дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за критерієм 5 і може бути оцінена за рівнем В. Забезпечення відділами ЗВО чіткими та зрозумілими положеннями організації освітнього процесу на ОП. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання відповідають вимогам щодо підготовки спеціалістів за ОП Інклюзивна освіта та сприяють досягненню заявлених ПРН. Здобувачі перевіряють наукові роботи на плагіат, мають право ліквідувати академічну заборгованість, підвищити власний рейтинг, оскаржити результати контрольних заходів, звернутися за допомогою при врегулюванні випадків конфлікту інтересів. Потребують удосконалення робочі програми ОК, зокрема розділ «Критерії та порядок оцінювання» у відповідності до розробленого положення ТНПУ.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши табл. 2 «Зведена інформація про викладачів» (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/4465/view>), додатково подану ЗВО інформацію про виконання «Ліцензійних умов ...» (п. 30) (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form->

se/4465/view), уточнений склад кафедри (подано на поштову скриньку членів ЕГ) та результати фокус груп з НПП, група переконалася у достатній відповідності академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників визначеним ОП цілей та програмних результатів навчання, хоча викладачі кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, які мають базову освіту за спеціальністю 016 Спеціальна освіта не були залучені до викладання на ОП Інклюзивна освіта (Гуменюк О., Романишин Н., Главацька О.). Викладачі, які реалізують ОП Інклюзивна освіта, виконують 5 пунктів ЛУ, 16,6 % мають досвід практичної роботи за спеціальністю більше 5 років (Шевченко О., Пацула І.), лише у 16,6 % стаж науково-педагогічної роботи менше 10 років (Шульга І., Пацула І.). Викладачі ОП беруть участь у Всеукраїнських науково-практичних конференціях і з міжнародною участю, Міжнародних науково-практичних конференціях, є слухачами онлайн шкіл, проходять курси підвищення кваліфікації як в Україні (Слозанська Г., Поліщук В., Горішна Н.), так і за кордоном (Гончаровська Г., Удич З., Калаур С., Шульга І.) (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>); володіють іноземними мовами на рівні B2 (Слозанська Г., Горішна Н., Удич З., Сорока О., Лещук Г., Петришин Л., Калаур С.) (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1noLW1V9Ftp4kSUYGATkyvyOSiIPcatkn>) і викладають у ЗВО за межами країни (Горішна Н., Слозанська Г.). 18,7 % викладачів мають публікації у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (Поліщук В., Радченко О., Кашуба О.). Разом із тим, аналіз списку публікацій академічного складу ОП показав низьку активність щодо забезпечення ОК авторськими навчально-методичними та посібниками для самостійної роботи, методичними вказівками та розробками (п. 38.4 ЛУ) (наявність лише електронного курсу на освітній платформі Moodle) (Шевченко О., Шульга І., Горішна Н., Удич З., Радченко О., Слозанська Г. (ОК «Технології ІО»)). Отже, бажано залучати до викладання на ОП Інклюзивна освіта викладачів, які мають базову освіту за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, активізувати публікаційну активність НПП з метою підвищення якості викладання на ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) розроблений на підставі: вимог Закону України «Про вищу освіту»; «Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам», затвердженому наказом МОН №13 від 14.01.2016 р. (зі змінами); «Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», затверджених Наказом МОН №1005 від 05.10.2015 р.; КЗпП України; Статуту та Колективного договору ТНПУ та регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів» (tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Poriadok_provedennia_konkursu_pry_zamishchenni_vakantnykh_posad_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv_ta_ukladannia_z_nymy_trudovykh_dohovoriv.pdf). Проаналізувавши нормативні документи (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/zam-shchennya-vakantnikh-posad.php) та результати фокус груп члени ЕГ засвідчили, що конкурсний відбір дійсно проводиться відкрито, законно, об'єктивно, неупереджено, із дотриманням засад доброчесності, рівності прав членів і колегіальності конкурсної комісії. Окрім відповідності нормативним показникам, враховуються критерії персональної оцінки: показники щорічного рейтингового оцінювання та якості викладання (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/vnutr-shn-zabezpechennya-yakost-osv-ti.php), рівень професійної кваліфікації, наукової та професійної активності. Отже, враховуючи все вищевикладене, можна констатувати, що процедури конкурсного добору НПП загалом дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО відповідально ставиться до участі роботодавців в організації та реалізації освітнього процесу: залучення їх до розробки та обговорення ОП (<https://office.naq.gov.ua/v1/accreditation-folder/4465>), укладання угод про співпрацю (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/dogovori-pro-sp-vpratsyu-vzo.php>), організація та проведення практичного навчання здобувачів на базі практик, з якими підписані договори про співпрацю (<https://office.naq.gov.ua/v1/accreditation-folder/4465>), викладання на посаді асистента кафедри спеціальної та інклюзивної освіти (Гуменюк О.С. - вчитель-дефектолог КНП ТОР «Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня»), за зовнішнім сумісництвом (Романишин Н.С. – вчитель-логопед «Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру») (інформація додатково подана на поштову скриньку членам ЕГ), за внутрішнім сумісництвом на посаді «викладач-погодинник» (Лоза С.І. - директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Тернопільської районної ради (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/126ovwsl6wEoVlax1Iz6n3FoA6nkhHdEw>)). Про це члени ЕГ могли переконатися під час аналізу нормативних документів, фокус груп зі здобувачами, НПП, стейкхолдерами та роботодавцями, додатково поданої ЗВО інформації.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Результати аналізу відомостей самооцінювання, сайту ЗВО та інтерв'ювання здобувачів засвідчили про залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців: доцент Удич З.І. (ОК «Основи ІО») –

керівник ІРЦ ТНПУ, викл. Шульга І.М. (ОК «Практикум по роботі з дітьми з ООП») – методист ІРЦ ТНПУ, проф. Супрун М.О. (ОК «Технології ІО» - основне місце роботи – кафедра психокорекційної педагогіки НПУ ім. М.П.Драгоманова). Крім того, на ОП систематично проводяться виступи (к.пед. наук, заступника директора з наукової роботи Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України Ярмоли Н. А, проф. кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти Гладуш В.А.), лекції (директор ІРЦ Тернопільської районної ради Лоза С.І., інформація додатково подана на поштову скриньку членам ЕГ; Удич З.І. - керівник ІРЦ ТНПУ (http://tnpu.edu.ua/news/4993/?sphrase_id=26788)), конференції із залученням провідних експертів з Інклюзивної освіти (міждисциплінарна науково-практична конференція «Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат» (гол.спікер Порошенко М.), 08.04.2021; http://tnpu.edu.ua/news/5700/?sphrase_id=26790).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ТНПУ налагоджена система професійного розвитку академічного складу ЗВО, яка регламентується «Програмою професійного розвитку викладачів» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Programa_profesijnoho_rozvytku_vykkladachiv.pdf), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf), «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів» (tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2021/Poriadok_provedennia_konkursu_pry_zamishchenni_vakantnykh_posad_naukovo_pedagogichnykh_pratsivnykiv_ta_ukladannia_z_nymy_trudovykh_dohovoriv.pdf), договорами про співробітництво з вітчизняними та зарубіжними ЗВО (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/perelik_ustanov_partneriv.pdf). Університет дійсно створив сприятливі умови для професійного розвитку викладачів на ОП Інклюзивна освіта: на високому рівні розвинута матеріально-технічна база ТНПУ (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1s7tTozFsOb5lfq3Pm5giF1roeZO2xrk>); проводяться семінари та тренінги з питань академічної доброчесності (http://tnpu.edu.ua/news/5874/?sphrase_id=27575), розробки освітніх програм та робочих програм навчальних дисциплін, організації та забезпечення дистанційного навчання (<http://tnpu.edu.ua/news/5198/>; http://tnpu.edu.ua/news/5038/?sphrase_id=26802); заохочується участь у програмах підвищення кваліфікації, як в Україні (Слозанська Г., Поліщук В., Горішна Н.), так і за кордоном (Гончаровська Г., Удич З., Калаур С., Шульга І., Главацька О.), (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>); безкоштовний доступ на 2020-2021 навч. рік до проходження курсів на платформі Coursera (Слозанська Г., Удич З., Шульга І., Горішна Н.) (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>); планується проведення курсів підвищення кваліфікації з інклюзивної освіти для практичних працівників викладачами ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Сформована система стимулювання розвитку викладацької майстерності у ТНПУ є достатньо розгалуженою та реалізується за різними напрямками: поєднання навчання та стажування (<https://drive.google.com/drive/u/4/folders/1y6UskQeu5AzImGjMMdeR9VZF5QeQyL5u>); розробка та проведення тренінгів НПП із викладацької майстерності (http://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/tren-ngi.php?sphrase_id=26806); організація і проведення форумів (http://tnpu.edu.ua/news/5038/?sphrase_id=26802), конференцій (<http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/konferents-tnpu.php>); участь у програмах внутрішньої академічної мобільності, зокрема у рамках проєкту «Відкритий онлайн лекторій» (http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/pro-kt-v-dkritiy-onlayn-lektor-y.php?sphrase_id=27084); робота над проєктами, грантами ([http://tnpu.edu.ua/naukovi-proekti.php](http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/naukovi-proekti.php)); моніторинг якості освіти (<https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php?categoryid=89>); щорічне рейтингове оцінювання НПП (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/Rezultaty_reitynhovoho_otsiniuvannia_naukovo-pedahohichnykh_pratsivnykiv_za_2020_rik.pdf); моральне та матеріальне заохочення («Положення про преміювання працівників ТНПУ» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2020/polozhennja_pro_premijuvannja.pdf)). Про це члени ЕГ мали змогу переконатися під час аналізу «Відомостей самооцінювання», сайту ЗВО, зустрічей із фокус групами. Таким чином, у ЗВО функціонує система стимулювання поліпшення та розвитку науково-педагогічної діяльності, зокрема і викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Залучення до організації та реалізації освітнього процесу на ОП роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. 2. Високий рівень забезпеченості освітнього процесу матеріально-технічними ресурсами. 3. Володіння викладачами ОП іноземними мовами на рівні B2, викладання за межами країни. 4. Дієві інструменти стимулювання та підтримки професійного розвитку викладачів з боку ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Часткове залучення викладачів кафедри спеціальної та інклюзивної освіти на ОП, які мають базову вищу освіту зі спеціальності 016 Спеціальна освіта. 2. Низька публікаційна активність НПП щодо забезпечення ОК авторськими навчально-методичними посібниками та розробками. Рекомендації: Ширше залучати НПП кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, які мають академічну та професійну кваліфікацію до викладання на ОП. НПП забезпечити усі ОК авторськими виданнями наукового та навчально-методичного характеру у відповідності до вимог забезпечення якості ОП. Доповнити сайт ЗВО (розробка вкладки щодо конкурсного відбору при заміщенні посад НПП) та профілів викладачів на сторінці кафедри спеціальної та інклюзивної освіти ТНПУ з метою інформування учасників освітнього процесу на ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Отже, функціонування на інституційному рівні системи стимулювання та підтримки професійного розвитку та викладацької майстерності викладачів; дієвого механізму проведення конкурсного відбору НПП; систематичне залучення, у тому числі і до складу кафедри, роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до освітнього процесу; практика викладання в іноземних ЗВО значно переважають певній невідповідності за підкритерієм 6.1, а до того ж, зважаючи на готовність до удосконалення університету в цілому та НПП зокрема, бажання та спроможність гаранта та групи забезпечення, можна визначити загальний рівень відповідності критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті огляду матеріально-технічних ресурсів Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка ЕГ пересвідчилась у спроможності університету забезпечити досягнення цілей і ПРН, визначених ОП. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/MEgwCwv>), та інших нормативних документів, які стосуються матеріально-технічного забезпечення (<https://cutt.ly/REgeaKH>), на факультеті є достатня кількість аудиторій, обладнаних комп'ютерною технікою та мультимедійними засобами. У ТНПУ ім. В. Гнатюка наявні бібліотека (фонд якої постійно оновлюється), 10 спортзалів, 5 гуртожитків (<https://cutt.ly/kEgieWv>), 5 пунктів харчування, актовка зала, інклюзивно-ресурсний центр (<https://cutt.ly/bEgyKu6>). Також, у ЗВО наявна інтерактивна креативно-розвивальна дитяча кімната "Смайлик", яка має сучасні методичні матеріали, комфортні умови, інтерактивну підлогу з великою кількістю програм, які підходять як для дітей з типовим розвитком, так і для дітей з ООП. У дитячій кімнаті мають змогу перебувати діти здобувачів, НПП та діти з ООП, які приходять туди на корекційні заняття. Завдяки цій дитячій кімнаті здобувачі ОП отримують практичні навички роботи з дітьми з різними видами порушень на лабораторних заняттях (<https://cutt.ly/BEjo6O4>). Діє 42 спеціалізованих комп'ютерних класи. Всього у ТНПУ 1689 ПК, 44 од. мультимедійного обладнання (35 проекторів (18 встановлених і 17 переносних), 6 інтерактивних дошок). З усіх дисциплін ОП розроблено електронні навчально-методичні комплекси, які розміщені на платформі Moodle. Всі ці умови можна побачити завдяки 3D екскурсії університетом (<http://tnpu.edu.ua/3d.php>). Продемонстровані МТР є цілком доступними та безоплатним для студентів та НПП. У здобувачів є вільний доступ до навчально-методичних матеріалів та сайту бібліотеки (<https://cutt.ly/IEge8de>), який надає можливість скористатися системою каталогів та картотек, періодикою, ознайомитися з новими надходженнями та скористатися цифровим репозиторієм (<https://cutt.ly/wEgtAQf>) тощо. ЕГ зазначає, що продемонстроване матеріально-технічне забезпечення є достатніми для реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ для викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, що було підтверджено на зустрічах з академічним персоналом та студентами ОП "Інклюзивна освіта". Також здобувачі зазначили, що мають вільний доступ до всіх наявних інформаційних джерел - електронні ресурси бібліотеки (<https://cutt.ly/dEjzR3S>), цифровий репозиторій

(<https://cutt.ly/TEjzOnT>), віртуальні виставки (<https://cutt.ly/sEjs6iF>), доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science, електронних ресурсів України та світу. Територія університету забезпечена провідним та безпроводним інтернетом (Wi-Fi), що охоплює корпуси, гуртожиток та читальні зали бібліотеки (<https://cutt.ly/wEjzNaO>). Також всі учасники освітнього процесу мають можливість працювати в бібліотеці у позанавчальний час. В університеті функціонує Центр забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/6EjxVnt>), що свідчать про бажання ТНПУ ім. В. Гнатюка вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально комфортним для здобувачів вищої освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В ЗВО створена "Скринька довіри", гаряча лінія та вказана пошта (pravo@tnpu.edu.ua), на яку можна відправляти повідомлення, що свідчать про бажання ТНПУ ім. В. Гнатюка вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально відкритим для здобувачів вищої освіти. За потреби, студенти мають можливість звернутися за допомогою до кураторів, які закріплені за кожною з груп, за консультацією психологічної служби, студентського самоврядування та профкому. В університеті проводяться анкетування щодо здоров'я студентів в умовах карантину (<https://cutt.ly/IEjiHa1>), а також проводяться постійні заходи для забезпечення високого рівня безпеки в умовах поширення коронавірусної хвороби (дезінфікуючі рами при вході у приміщення університету), про що ЕГ пересвідчилась на фокус-зустрічі з ознайомлення матеріально-технічної бази закладу. Також функціонує психологічна служба (<https://cutt.ly/6EjYvUl>), провідним завданням якої є збереження психологічного здоров'я здобувачів вищої освіти через систему просвітницької, профілактичної, консультативної, корекційної та розвивальної роботи. Регулярно проводяться психологічні тренінги, вебінари, круглі столи та конференції. Потреби та інтереси здобувачів визначаються шляхом тісних взаємовідносин між адміністративним персоналом, деканатом, кураторами, студентським самоврядуванням. Студенти ОП "Інклюзивна освіта" підтвердили задоволеність комфортним та безпечним освітнім середовищем, яке задовольняє їх потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка забезпечується ректоратом, адміністративним персоналом, викладацьким складом кафедри, деканатом, Студентським урядом і профкомом (<https://cutt.ly/5Eh6Q9X>), відділом у справах молоді (<https://cutt.ly/zEh64jS>) та психологічною службою (<https://cutt.ly/XEjqwKV>). Освітня підтримка забезпечується проведенням навчальних занять, самостійних робіт, практичної підготовки, контрольних заходів з використанням системи електронного навчання Moodle. Організаційна підтримка забезпечується деканатом, кураторами, органами студентського самоврядування, профкомом, які беруть активну участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи. Щодо інформаційної підтримки: студенти завжди мають можливість звернутися до ректора, адміністративного персоналу, викладачів за консультацією, що підтвердилося на онлайн зустрічах, функціонує електронна система підтримки навчання (<https://elr.tnpu.edu.ua/>). Для ефективного інформування всіх учасників освітнього процесу закладом забезпечено доступ до мережі Internet у всіх приміщеннях та корпусах, університет має офіційні канали у соціальних мережах: Facebook (<https://cutt.ly/kEjw6HK>), Instagram (<https://cutt.ly/EEjer9V>), Telegram (<https://cutt.ly/LEjeotd>), YouTube (<https://cutt.ly/wEjedA7>). На рівні університету діє консультативна та соціальна підтримка, що забезпечується психологічною службою (<https://cutt.ly/XEjqwKV>), яка працює зі здобувачами дистанційно і в період карантинних умов (<https://cutt.ly/KEjuGUG>). Обмін інформацією відбувається через сайт університету (<http://tnpu.edu.ua/>), сторінки у соціальних мережах (<https://cutt.ly/7Eju9TJ>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ТНПУ ім. В. Гнатюка унормовано процес реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/nEksh9t>), у Правилах прийому на навчання до ТНПУ визначено спеціальні умови участі в конкурсному відборі осіб з ООП (<https://cutt.ly/WEksHwD>). При онлайн-огляді матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилась у тому, що навчальні корпуси та гуртожитки доступні для осіб ООП (наявність пандусів, кнопок виклику, сигнальних обмежувальних стрічок та надписів шрифтом Брайля, переобладнано доступ до вбиралень). Зі слів ректора закладу - Буяка Богдана Богдановича встановлення зовнішніх ліфтів заплановано на 2022 рік. Крім цього, у ТНПУ ім. В. Гнатюка для підтримки студентів з особливими потребами функціонує Інклюзивно-ресурсний центр (<https://cutt.ly/IEaWQUp>), метою якого є покращення умов для отримання студентами з інвалідністю, тимчасом порушенням здоров'я, особливими освітніми потребами доступу до якісної освіти та інших послуг в університеті; здійснення підтримки батьків абітурієнтів, освітян, громадськості та сприяння впровадженню інклюзивної освіти в регіоні шляхом реалізації функцій Центру. Здобувачів з ООП на цій даній ОП немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика вирішення конфліктних ситуацій у ТНПУ ім. В. Гнатюка регулюється: Положенням щодо врегулювання конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/LEhewL6>), "Кодексом честі" (<https://cutt.ly/mEkr2qA>), Законом України Про засади та запобігання та протидії дискримінації в Україні (<https://cutt.ly/YEhesus>), Порядком реагування на випадки булінгу (цькування) (<https://cutt.ly/QEhemf7>), Закон України про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (<https://cutt.ly/4EheO9b>). У закладі функціонує відділ Моніторингу та врегулювання конфліктних ситуацій, який займається виявленням та налагодженням конфліктних ситуацій. Здобувачі та НПП мають можливість зателефонувати або ж відправити заявку на електронну пошту, або ж прийти у години прийому. Окрім цього відділ проводить опитування щодо моніторингу та вирішення конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/QEhrPlp>) та є організатором різних заходів, конференцій та круглих столів, семінарів-тренінгів, що присвячені подоланню конфліктних ситуацій тощо (<https://cutt.ly/jEhrMPW>). Також в університеті діє відділ з Антикорупційної діяльності (<https://cutt.ly/pEjou1z>), який також має телефон гарячої лінії, електронну пошту для надсилання повідомлень та анкету (<https://cutt.ly/JEjaqRn>) та проводить різноманітні події та заходи щодо запобігання та виявлення корупції. Університет має антикорупційну програму (<https://cutt.ly/AEjahff>), план заходів запобігання та протидії корупції (<https://cutt.ly/DEjah4R>) та інші документи. Зустрічі з фокус-групами показали, що учасникам освітнього процесу відома процедура вирішення конфліктних ситуацій та виявлення корупції. Ними було заявлено, що випадків сексуальних домагань, дискримінації та корупції в університеті не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Високий рівень забезпеченості освітнього процесу матеріально-технічними ресурсами, зокрема, у ЗВО наявна інтерактивна креативно-розвивальна дитяча кімната "Смайлик", яка дає можливість здобувачам отримувати практичні навички роботи з дітьми з різними видами порушень. Кафедра забезпечує здобувачів вищої освіти комфортним і безпечним освітнім середовищем для університетської співпраці та в позааудиторний час з відповідним матеріально-технічним оснащенням. Наявність дитячої кімнати, в якій створені сучасні умови для перебування дітей студентів, які там навчаються, та викладачів. Проведення постійних заходів для забезпечення високого рівня безпеки в умовах поширення коронавірусної хвороби (дезінфікуючі рами при вході у приміщення університету. Значна увага приділена особам з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Політика освітнього середовища ТНПУ ім. В. Гнатюка врегульована відповідними документами, які забезпечують здобувачам ОП освітню, організаційну, соціальну, консультативну, психологічну підтримку. Університет забезпечує здобувачів ОП матеріально-технічними ресурсами, безоплатною та безпечною інфраструктурою. У ЗВО наявна інтерактивна креативно-розвивальна дитяча кімната "Смайлик", яка дає можливість здобувачам отримувати практичні навички роботи з дітьми з різними видами порушень, що є взірцевою практикою, яку варто було б запровадити іншим ЗВО, які працюють за аналогічною ОП, що і дозволяє оцінити відповідність вимогам до Критерію 7 рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ТНПУ ім. В. Гнатюка керується низкою положень та документів, які регулюють процес процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми: Статутом університету (<https://cutt.ly/1Egl7N1>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/MEgwCwv>), Положенням про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/kEgzO6o>), Положенням про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором (<https://cutt.ly/8EgzNN9>), Положенням про організацію самостійної роботи студентів (<https://cutt.ly/2Egz7i3>), Положенням про оцінювання навчальних досягнень (<https://cutt.ly/KEgxrf>), Положенням про стейкхолдерів освітніх програм (<https://cutt.ly/9Egxjr4>), Положенням про розроблення і супроводження освітніх програм (<https://cutt.ly/cEgxbwy>) та ін. На етапі проектування освітньої програми всі зацікавлені сторони могли ознайомитись з проектом ОП та внести пропозиції (<https://cutt.ly/tEgxO1n>), які були обговорені на засіданнях кафедри (протокол № 2 від 12 березня 2020 року). Щосеместру проводяться анонімні онлайн-опитування здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/dEg521r>), якими займається Центр моніторингу якості освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В університеті функціонує Студентський уряд (<https://cutt.ly/XEkWGur>), який керується відповідним положенням (<https://cutt.ly/1EkW2LX>) і є безпосереднім органом зв'язку студентів з ректоратом, адміністративним персоналом та викладачами. Представники студентського самоврядування входять до складу Вчених рад факультету та університету, на яких обговорювався проект ОП, затверджувалися ОП зі змінами та доповненнями, прийнятими за результатами перегляду ОП; долучаються до регулярних зустрічей з здобувачами ОП, що проводяться деканатом факультету, в межах яких відбувається обговорення проблем, пов'язаних з освітнім процесом; збираються запити від студентів, аналізують та висвітлюють під час зустрічей. У ході спілкування зі студентами, студентським самоврядуванням та викладачами вдалося з'ясувати, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП "Інклюзивна освіта" та інших процедур забезпечення її якості. Зокрема, здобувачі вищої освіти вносили свої пропозиції щодо покращення ОП, про що свідчить протокол № 3 від 22 березня 2021 року, де здобувачка вищої освіти Гладичук А.М. запропонувала включити до фахових компетентностей здатність адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності в умовах швидких соціальних та освітніх змін, запобігати професійному вигоранню, ініціювати якісні зміни у професійній сфері (<https://office.naq.gov.ua/4ae8e1ab-4692-4133-9d26-1ee101cae119>). З фокус-зустрічей ЕГ пересвідчилась, що гарант ОП проводить регулярні зустрічі зі здобувачами для обговорення змісту ОП. Щосеместрово проводяться анонімні онлайн-опитування здобувачів Центром моніторингу якості освіти (<https://cutt.ly/SEkRExb>) та гарантом ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО відповідально ставиться до участі роботодавців в організації та реалізації освітнього процесу: залучення їх до розробки та обговорення ОП (<https://cutt.ly/fEkghfP>), укладання угод про співпрацю (<https://cutt.ly/9EkgcLT>), організація та проведення практичного навчання здобувачів на базі практик, з якими підписані договори про співпрацю (<https://cutt.ly/SEkgmSJ>). Під час зустрічі зі стейкхолдерами, здобувачами та НПП було підтверджено, що: Гуменюк О.С. - вчитель-дефектолог КНП ТОР «Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня»), Романишин Н.С. – вчитель-логопед «Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру», Лоза С.І. - директор комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Тернопільської районної ради викладають на ОП "Інклюзивна освіта" (<https://cutt.ly/UEkloKu>). На сайті університету представлена анкета для стейкхолдерів освітніх програм, які б хотіли внести свої пропозиції та зауваження для вдосконалення даної ОП (<https://cutt.ly/wEgvSZC>) та висвітлені їхні аналітичні дані (<https://cutt.ly/EEkbJKU>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В університеті питанням працевлаштування займається Підрозділ працевлаштування Центру якості вищої освіти (<https://cutt.ly/eEg6GzJ>). Також, функціонує Асоціація випускників, яка створює умови для спілкування членів Асоціації, обміну досвідом та популяризації педагогічної освіти (<https://cutt.ly/8Ejq7cY>). Так як перший випуск ОП Інклюзивна освіта заплановано на грудень 2021 р., інформація щодо кар'єрного шляху випускників ОП поки не збиралася. Проте, так як вони навчаються на заочній формі навчання це дає їм можливість повної зайнятості. На фокус-зустрічах ЕГ пересвідчилась у тому, що низка студентів працюють у системі спеціальної та інклюзивної освіти: Лірук О., Гладичук А., Чорній Н., Шевчук І., Худко О.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО реалізується низкою положень: Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/MEgwCwv>), Статутом університету (<https://cutt.ly/1Egl7N1>), Положення про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/kEgzO6o>), Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором (<https://cutt.ly/8EgzNN9>), Положення про організацію самостійної роботи студентів (<https://cutt.ly/2Egz7i3>), Положення про оцінювання навчальних досягнень (<https://cutt.ly/KEgx1rf>), Положення про стейкхолдерів освітніх програм (<https://cutt.ly/9Egxjr4>), Положення про розроблення і супроводження освітніх програм (<https://cutt.ly/cEgxbwy>) та ін. Вони розміщені у вкладці Публічна інформація на головній сторінці закладу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/rEgvguh>). За результатами здійснених процедур внутрішнього забезпечення якості під час реалізації ОП у 2020-2021 рр. було виявлено такі недоліки та запропоновано наступні шляхи їх виправлення: - перелік освітніх компонентів обов'язкового та вибіркового блоків, передбачених для вивчення за ОП, розширити задля формування професійно компетентностей у здобувачів, необхідних для роботи з дітьми з порушеннями розумового розвитку у закладах інклюзивної освіти та спеціальних закладах освіти – недолік виправлено завдяки внесенню в ОП 2021р. низки професійно-орієнтованих курсів та курсів вільного вибору («Спеціальна освіта в Україні та за кордоном», «Фізична реабілітація», «Функціональна педагогіка», «Теорія і практика раннього втручання»); - збагатити кадровий потенціал ОП – недолік виправлено завдяки проходженню викладачами Горішна Н, Слозанська Г., Храбра С. – піврічного стажування з відповідного напряму у ВНПУ ім.Лесі України та НПУ ім.В.Драгоманова, отримання вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта; залучення викладачів науковців та викладачів практиків (проф.Супрун М. – у 2020-2021рр., проф.Супрун М., викл.-практиків Андрушук А., Лоза С., Пацула І. – у 2021-2022рр.) до викладання курсів за сумісництвом та на погодинній оплаті (<https://cutt.ly/UEkloKu>). У ТНПУ ім. В. Гнатюка здійснюється моніторинг усіх процесів освітнього середовища, зокрема є ряд опитувань щодо реалізації ОП: для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/IEkxYrV>), для роботодавців (<https://cutt.ly/wEgvSZC>), «Моніторинг виявлення конфліктних ситуацій» (<https://cutt.ly/QEhrPlp>), анкетування щодо здоров'я студентів в умовах карантину (<https://cutt.ly/IEjiHa1>). Проте, на зустрічі зі здобувачами вищої освіти виявилось, що вони не ознайомлені з результатами їх анкетування, крім того якісні результати анкетування не висвітлено на сайті університету.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Інклюзивна освіта» магістерського рівня вищої освіти проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті сформована культура якості, яка сприяє розвитку освітньої програми та супроводу освітньої діяльності на ній. Адміністрація університету та НПП дослухаються до порад та рекомендацій стейкхолдерів та прагнуть до вдосконалення у ТНПУ ім. В. Гнатюка функціонують: Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/MEgwCwv>), Статут університету (<https://cutt.ly/1Egl7N1>), Положення про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/kEgzO6o>), Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором (<https://cutt.ly/8EgzNN9>), Положення про організацію самостійної роботи студентів (<https://cutt.ly/2Egz7i3>), Положення про оцінювання навчальних досягнень (<https://cutt.ly/KEgx1rf>), Положення про стейкхолдерів освітніх програм (<https://cutt.ly/9Egxjr4>), Положення про розроблення і супроводження освітніх програм (<https://cutt.ly/cEgxbwy>), які дають змогу якісно організувати освітній процес. Учасники академічної спільноти можуть бути змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через: роботу програмної ради, яка функціонує з метою моніторингу та оцінки якості ОП; участь у розробці та обговоренні ОП, подавши свої пропозиції (<https://cutt.ly/aEkQ8rd>), участь у різноманітних науково-практичних конференціях, програмах професійного розвитку, семінарах, круглих столах; науковій та методичній роботі; участь в освітніх проектах для викладачів; участь у заходах з підвищення професійної майстерності викладачів, стажування (як в межах України, так і за кордоном) (<https://cutt.ly/XEkWarU>). За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти у ДНУ ім. О. Гончара діють такі структурні підрозділи: Навчально-методичний відділ (<https://cutt.ly/1EknQtb>), відділ аспірантури та докторантури (<https://cutt.ly/vEknZgY>), науковий відділ (<https://cutt.ly/REknB7G>), відділ у справах молоді (<https://cutt.ly/PEkn3zH>), відділ міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/GEkmq97>), відділ кадрів (<https://cutt.ly/1Ekmk6t>), відділ комп'ютеризації (<https://cutt.ly/rEkmQfI>), відділ ТЗН (<https://cutt.ly/iEkmTRF>), канцелярія (<https://cutt.ly/SEkmIPc>), центр забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/eEkmLOC>). Всі структурні підрозділи університету тісно співпрацюють між собою. На думку ЕГ, в університеті наявне прагнення до поліпшення якості освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Партнерські відносини зі студентами прослідковуються у взаємовідносинах з адміністрацією та НПП, а позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Здобувачам вищої освіти не доводяться результати їх анкетувань стосовно удосконалення ОП. Відсутність висвітлення на сайті факультету аналітики анкетних даних здобувачів щодо визначення їх рівня задоволеності формами та методами навчання та викладання на ОП. Рекомендуємо: Розробити механізм інформування студентів про результати опитувань. Висвітлювати на сайті університету та структурних підрозділах результати опитувань щодо врахування думки здобувачів про визначення їх рівня задоволеності формами та методами навчання і викладання у вигляді діаграм та інфографіки з метою проведення освітньо-інформаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, позиції стейкхолдерів беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 8 з недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ТНПУ ім. В. Гнатюка визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО розроблено внутрішні нормативні документи, яких послідовно дотримуються під час реалізації ОП, зокрема Статут університету (<https://cutt.ly/1Egl7N1>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/MEgwCwv>), Положення про дистанційне навчання (<https://cutt.ly/kEgzO6o>), Положення про порядок та умови обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін за вибором (<https://cutt.ly/8EgzNN9>), Положення про організацію самостійної роботи студентів (<https://cutt.ly/2Egz7i3>), Положення про оцінювання навчальних досягнень (<https://cutt.ly/KEgxrf>), Положення про стейкхолдерів освітніх програм (<https://cutt.ly/9Egxjr4>), Положення про розроблення і супроводження освітніх програм (<https://cutt.ly/cEgxbwy>) та ін. Вони розміщені у вкладці Публічна інформація на головній сторінці закладу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/rEgvguh>). За результатами проведених зустрічей з усіма фокус-групами підтверджено, що усі необхідні для організації даного процесу документи є у вільному доступі, а також під час реалізації освітньої програми забезпечується виконання всіх встановлених правил, політик, процедур. Крім цього на сайті університету представлена анкета для стейкхолдерів освітніх програм, які б хотіли внести свої пропозиції та зауваження для вдосконалення даної ОП (<https://cutt.ly/wEgvSZC>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП “Спеціальна освіта” був оприлюднений для громадського обговорення на сайті університету (<https://cutt.ly/GEgv8Oi>), де з метою оперативного реагування на зауваження та пропозиції заінтересованих сторін прикріплена анкета для стейкхолдерів (<https://cutt.ly/wEgvSZC>). Зі слів гаранта освітньої програми - Горішної Надії Мирославівни, проект даної ОП був оприлюднений для обговорення не пізніше як за 1 місяць до розгляду. Аналіз інформації щодо пропозицій, які вносили стейкхолдери в анкету також висвітлений на сайті закладу (<https://cutt.ly/6EgbxBX>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету оприлюднений пакет ОП "Інклюзивна освіта" за посиланням (<https://cutt.ly/LEgmx4j>), каталог вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/uEgWoof>) силабуси курсів (<https://cutt.ly/ZEGWlKK>). ЕГ вважає, що обсяг оприлюдненої інформації є недостатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою, адже на офіційній сторінці університету та факультету замало інформації щодо діяльності кафедри та ОП, на якій готують здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На сайті університету забезпечено зворотний зв'язок для оперативного реагування на зауваження та пропозиції зацікавлених сторін щодо реалізації та покращення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Здобувачі вищої освіти не ознайомлені з результатами їх анкетування з питань удосконалення ОП. Недостатньо висвітлена діяльність кафедри на сайті університету та факультету. Рекомендовано: Налагодити систему інформування здобувачів щодо результатів анкетувань, які вони проходять. Висвітлювати нову інформацію про діяльність кафедри на сайті університету/ факультету або ж розвивати сайт кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Перелічені слабкі сторони (здобувачі вищої освіти не ознайомлені з результатами їх анкетування з питань удосконалення ОП; недостатньо висвітлена діяльність кафедри на сайті університету) не знижують цінності вказаних позитивних практик, а також можуть бути виправлені в короткі строки, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

У відомостях самооцінювання вказаний контингент іноземних студентів набору 2019-2020 навчального року. Гарант пояснив, що одну студентку наказом № 185 від 28.05. 2020 року було відраховано за власним бажанням, а ще трьом наказом № 613 від 07.12.2020 року було надано академічну відпустку у зв'язку з неможливістю відвідування занять. Тому ЕГ не мала змоги здійснити аналіз освітньої діяльності цієї групи здобувачів вищої освіти, хоча й вивчила деякі матеріали, що стосуються змісту освітнього процесу, який відбувався в 2019-2020 навчальному році за ОП

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Федоренко Світлана Володимирівна

Члени експертної групи

Кордонець Вікторія Володимирівна

Войтенко Альона Андріївна